

Länstyrelsen
Värmland

Miljöskydd
Ann-Marie Fransson
010-2247355

YTTRANDE

Datum
2017-11-07

Sida
1 (4)
Referens
551-6537-2017

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm
Endast via e-post
m.registrator@regeringskansliet.se
m.remisser-energi@regeringskansliet.se

Remiss (M2017/01633/Ee) av Statens energimyndighet och Naturvårdsverkets rapport om kommunal tillstyrkan av vindkraft

1 Sammanfattning

1.1 Länstyrelsens ställningstagande

Länstyrelsen stödjer åtgärdsförslag nr 5, tidig bindande tillstyrkan enligt 6 kap 1.5 i Energimyndighetens och Naturvårdsverkets skrivelse ”*Kommunal tillstyrkan av vindkraft*”. Länstyrelsen anser att åtgärd nr 5 är den mest lämpade för att underlätta tillståndsprocessen och öka rättssäkerheten samtidigt som den ger kommunerna fortsatt möjlighet till inflytande över mark och vattenanvändningen inom kommunen.

Förslaget bör dock förtydligas med tillägg att kommunen ska lämna besked enbart om markanvändningen är lämplig för vindkraft eller ej. Beslutet bör ej vara förenat med begränsningsvillkor så som maximalt antal verk.

Yttrandetiden för kommunfullmäktige att lämna besked om kommunal tillstyrkan bör kunna kortas ned från 6 månader till 120 dagar.

1.2 Motivering till Länstyrelsens ställningstagande

Förslaget att upphäva kommunernas vetorätt skulle markant påverka kommunens inflytande över mark- och vattenanvändningen. Vindkraftsparker planeras nästan uteslutande utanför detaljplanlagt område och behöver inget bygglov. Nya vindkraftsprojekt är ofta mycket stora både till yta och till antal verk varför parkerna kommer att få en stor påverkan för närboende och för omgivande miljö.

Tiden från att bolaget presenterar ett projekt till dess att domstolen har fattat beslut om tillåtlighet kan ta många år. Eftersom tekniken går snabbt framåt bör det inte finnas begränsningar i kommunens svar. Kommunen ska såsom

för ett detaljplanelagt område enbart ta ställning till om området är lämpligt för verksamheten eller ej, inte med begränsningsvillkor med max antal verk.

Av denna anledning behöver inte kommunen ha tillgång till ett omfattande underlag och en lång tidsfrist innan de kan fatta beslut. Förslaget om 120 dagars svarstid utgår från att huvuddelen av alla kommunfullmäktige sammanträder minst var 3:e månad, (detta är ett förslag som är hämtat från rapportens åtgärd nr 3). Kommunen ska alltså inte kunna skjuta upp sitt beslut under oskäligt lång tid.

Kommunernas inflytande kommer att minska något i och med en tidig bindande tillstyrkan, men kommer inte att försvinna.

1.3 Läget i Värmland

Klimatet för vindkraft i Värmland har under de senaste åren varit gott, det har invigts nya parker, flera bolag har hört av sig till Länsstyrelsen för planering inför byggstart, nya parker har fått tillstånd och nya projekt har redovisats på samråd runt om i länet. Flera av de parker som fått tillstånd för några år sedan har genomgått en så kallad ändringstillståndsansökan för att uppdatera sina tillstånd. I dagsläget är 5 parker i drift i länet, 12 parker har tillstånd som vunnit laga kraft, 3 ansökningar hanteras av miljöprövningsdelegationen och ytterligare 5 projekt har redovisats i samråd. Den positiva utvecklingen för länet syns tydligt i Energimyndighetens rapport för vindkraft 2016, där Värmland står för den största procentuella ökningen i landet av installerad effekt på vindkraftverk.

Ett stort bekymmer för utvecklingen i Värmland har varit bristen på kapacitet i de befintliga elnäten, inte det kommunala vetot. Elbolaget Ellevio, med den största marknaden i länet, har dock nyligen presenterat ett värmlandspaket, med en planerad utbyggnad av stamnätet för att möta det ökade behovet från vindkraftsproducerad el.

2 Synpunkter på rapport Kommunal tillstyrkan av vindkraft

2.1 Sammanfattning av rapporten

Länsstyrelsen har tagit del av rapporten som har tagits fram av Energimyndigheten och Naturvårdsverket på uppdrag av Regeringen. Syftet med rapporten är att följa upp och analysera hur planerings- och tillståndsprocessen vid vindkraftsetablering har utvecklats efter att kommunalt veto började tillämpas, samt analysera och vid behov föreslå åtgärder för att underlätta tillståndsprocessen.

Rapporten innehåller bland annat sju olika förslag till en förbättrad process. Myndigheterna förordar förslag nr 7, att den kommunala tillstyrkan i 16 kap 4 § miljöbalken (MB) tas bort 2018.

2.2 Sammanfattning av Länsstyrelsens synpunkter på rapportens åtgärdsförslag kap. 6

Länsstyrelsen delar Energimyndighetens och Naturvårdsverkets slutsatser vad gäller de föreslagna åtgärderna 1–4 och 6 vilka bedöms i mindre utsträckning bidra till att tillståndsprocessen underlättas och blir mer rättssäker.

Länsstyrelsen delar även myndigheternas bedömning att åtgärd 5 och 7, tidig kommunal tillstyrkan eller upphävande av 16 kap. 4 § MB, (kommunal vetorätt) är de mest effektiviserande åtgärderna-. Länsstyrelsen anser dock att det finns en problematik med förslaget att helt ta bort 16:4.

2.3 Motivering

I rapporten hänvisas till att kommunernas översiktsplan kommer att väga tungt under tillståndsprocessen, samtidigt som kommunerna kan få en ökad arbetsbörda med beslut som ska överklagas. Om kommunernas översiktsplanering kommer att väga tungt borde det inte bli så mycket merarbete med överklagningar, remissen är därmed lite motsägelsefull. En översiktsplan är inte juridiskt bindande utan enbart vägledande.

Det framhålls i remissen att vindkraft har en särställning gentemot andra verksamheter (med vissa undantag) i MB 9 kap. om miljöfarlig verksamhet. Skillnaden är, som nämnts ovan, att t.ex. övriga industriverksamheter i princip alltid ligger inom detaljplanerat område och oftast behöver bygglov. Tendensen för vindkraftparker är dessutom att de ökar i omfattning, d.v.s. fler och högre verk, vilket ger en större påverkan för närboende och miljö. I vissa avseende kan en vindkraftspark likställas med annan industriell verksamhets påverkan för människors hälsa och miljö.

Kommuner som saknar en uppdaterad översiktsplan kommer att behöva prioritera insatser för att ta fram översiktsplaner med väl underbyggda ställningstaganden för lokalisering av vindkraft under väldigt kort tid. För Länsstyrelsen kommer samma arbetsinsats att krävas vid granskning av planerna. Förslaget föreslås träda i kraft redan under år 2018, vilket gör att de flesta kommuner troligen inte hinner aktualisera sin översiktsplan.

I Värmland har endast 5 av 16 kommuner antagit en ny översiktsplan, eller tematiskt tillägg för vindbruk efter Energimyndighetens uppdatering av riksintressen för vindbruk 2013.

Förslagen ställer också krav på att Energimyndigheten håller riksintressen uppdaterade och att nätoperatorerna levererar aktuella planeringsunderlag till kommunerna.

Länsstyrelsen förespråkar sammanfattningsvis att kommunens vetorätt ska finnas kvar men i reviderad form. Kommunerna bör dock uppmuntras och uppmanas till att arbeta aktivt med sin översiktsplanering, så den är tidsenlig

och kan ligga till grund för kommunens ställningstagande och underlätta för företag som tittar på olika etableringsalternativ.

Landshövding Kenneth Johansson har fattat beslut om detta yttrande. Miljöskyddshandläggare Ann-Marie Fransson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen deltog också länsråd Johan Blom, verksamhetschef Torben Ericson och enhetschef Christina Hägglund.